

НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ О.О. БОГОМОЛЬЦЯ
Кафедра загальної і медичної психології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи
професор О. М. Власенко
_____ 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВИ ПСИХОЛОГІЇ. ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ»

Освітній рівень	<u>другий (магістерський) рівень</u>
Галузь знань	<u>22 «Охорона здоров'я»</u>
Спеціальність	<u>221 «Стоматологія»</u>
Освітня програма	<u>Стоматологія</u>

Робоча програма навчальної дисципліни «**Основи психології. Основи педагогіки**» підготовки на другому (магістерському) рівні, галузі знань 22 Охорона здоров'я, спеціальності 221 Стоматологія, спеціалізація: лікар-стоматолог, I курсу стоматологічного факультету

Розробник: Лазуренко О.О., доцентка кафедри загальної і медичної психології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, кандидат психологічних наук, доцент.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри загальної та медичної психології
Протокол від «13» червня 2022 року №22

Завідувач кафедри, професор _____ Матяш М.М.

Робочу програму схвалено на засіданні Циклової методичної комісії з психологічних дисциплін для лікарських спеціальностей

Протокол №1 від «30» серпня 2024 року

Голова комісії, професор _____ Матяш М.М.

Перезатверджено:

На 20__/20__ н.р. _____ «__» _____ 20__ р. протокол №__
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ «__» _____ 20__ р. протокол №__
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ «__» _____ 20__ р. протокол №__
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ «__» _____ 20__ р. протокол №__
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна форма навчання
Кількість кредитів - 3 кредити	Галузь знань: 22 Охорона здоров'я	Вибіркова
Модулів - 1	Спеціальність: 221 Стоматологія	Рік підготовки: 1.
Змістових модулів - 2		Семестр: 1.
Індивідуальне науково- дослідне завдання: Психологічні школи та концепції		Лекції: 10 годин
Загальна кількість годин - 90		Практичні заняття: 20 годин
Тижневих годин: аудиторних – 4, самостійна робота студента - 2	Освітньо- кваліфікаційний рівень: «магістр»	Самостійна робота: 60 годин
		Вид контролю: диф. залік

2. Мета, очікувані результати навчання та критерії оцінювання результатів навчання

Мета: ознайомлення студентів з основними проблемами психології та педагогіки на сучасному етапі розбудови суспільства; надання можливості студентам не лише оволодіти системою психолого-педагогічних знань, основних категорій психології та педагогіки, ознайомити студентів з загальними поняттями та закономірностями психічної діяльності людини, а й забезпечити формування на цій основі медико-психологічних вмінь, що є одним з важливих елементів у професійній підготовці та майбутній діяльності лікаря.

Результати навчання:

знати: основні психолого-педагогічні терміни та поняття; сучасний стан розвитку психології та педагогіки; методи сучасних психолого-педагогічних досліджень; провідні теорії особистості; закономірності перебігу пізнавальних та емоційно-вольових процесів, тощо;

вміти: обґрунтовувати значення психологічних та педагогічних знань для майбутньої професійної діяльності; орієнтуватися в основних етапах становлення психології та педагогіки; розуміти природу та сутність психіки людини; розрізняти свідомі та несвідомі форми прояву психіки людини; спостерігати, аналізувати, узагальнювати та систематизувати психологічні факти; визначати індивідуально-психологічні відмінності особистості за їхніми проявами у діяльності та спілкуванні; виявляти особливості вираження емоцій та розкривати їх зв'язок з іншими психічними процесами; застосовувати теоретичні знання з психології та педагогіки у повсякденному житті та майбутній професійній діяльності; формувати в собі активні позитивні риси особистості та поведінки.

Критерії оцінювання результатів навчання.

Основні критерії:

- Правильність, повнота та обсяг знань, їх точність
- Якість відповіді студента (обґрунтування, грамотність, чіткість)
- Навички використання теоретичних знань та вмінь.

Оцінка з дисципліни визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності у балах, що виставляються на кожному практичному занятті за відповідною темою, кількістю балів за виконання індивідуального завдання. Оцінка успішності студента з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою. Студент отримує позитивну оцінку, якщо він виконав усі види робіт, передбачених навчальною програмою з дисципліни, відвідав усі лекції та семінарські заняття, визначені тематичними планами, а за наявності пропусків – своєчасно їх відпрацював. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент з дисципліни за поточну навчальну діяльність і виконання індивідуального завдання – 200 балів. Мінімальний пороговий рівень оцінки – 111 балів.

Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

Згідно з вимогами стандарту, дисципліна забезпечує набуття студентами компетентностей:

Загальні:

ЗК 1 Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

ЗК 2 Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професії.

ЗК 3 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 4 Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 5 Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні:

СК 2. Здатність узагальнювати інформацію щодо суб'єктивних і об'єктивних проявів психологічних проблем, субклінічних хворобливих станів та захворювань.

СК 3. Здатність до формулювання повного функціонального діагнозу та/або діагностичного формулювання в т.ч. реєстр-синдрому з урахуванням оцінки фізичного, психічного розвитку, клінічного діагнозу та диференційної діагностики.

Результати навчання з дисципліни:

РН 1. Обирати та застосовувати надійний діагностичний та психодіагностичний інструментарій для здійснення медичних та психологічних інтервенцій.

РН 2. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження, критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки, представляти результати власних досліджень усно / письмово для поінформованої аудиторії.

РН 10. Відшукувати необхідну інформацію у професійній та науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати цю інформацію, застосовувати її для вдосконалення медичної практики.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Основи психології. Основи педагогіки.

Змістовий модуль 1. Основи психології.

Тема 1. Предмет, завдання та методи психології.

Поняття про психологію, її предмет та основні завдання. Історія розвитку психології: основні етапи. Основні тенденції розвитку сучасної психології. Поняття про психіку та її функції. Основні форми прояву психіки, їх взаємозв'язок. Виникнення та розвиток психіки. Рефлекторна природа психіки. Психіка та свідомість. Історичний розвиток людської

свідомості. Структура свідомості. Поняття про несвідоме. Структура сучасної психології. Характеристика основних галузей психологічних знань. Медична психологія. Зв'язок психології з іншими науками. Психологія та педагогіка. Значення психологічних знань в практичній діяльності лікаря.

Загальне поняття про методи психологічних досліджень. Головні вимоги до методів психології. Класифікація методів психології. Характеристика основних методів: спостереження, самоспостереження, експеримент. Характеристика додаткових методів: тест, опитування, бесіда, анкетування, аналіз продуктів діяльності.

Тема 2. Напрями, школи та концепції в психологічній науці.

Структуралізм, функціоналізм. Інтроективна психологія. Біхевіоризм. Когнітивна психологія. Гештальтпсихологія. Психоаналітичний підхід. Гуманістична психологія. Психологія вчинку. Діяльнісний підхід.

Тема 3. Психологія особистості та діяльності.

Загальне поняття про особистість. Сучасні психологічні теорії особистості. Психологічна структура особистості. Біологічне та соціальне в особистості. Співвідношення понять "людина", "індивід", "особистість" та "індивідуальність". Активність особистості та її джерела. Спрямованість особистості та її компоненти. Потреби та мотиви, їх види. Цілі та інтереси. Ідеали і переконання. Світогляд особистості. Самооцінка. Рівень домагань особистості. Основні фактори та умови формування особистості. Формування особистості лікаря.

Поняття про діяльність. Мета і мотиви діяльності. Структура діяльності. Основні різновиди діяльності, їх розвиток у людини. Знання, вміння, навички та звички. Діяльність лікаря та формування професійних вмінь і навичок.

Тема 4. Спілкування як специфічний різновид діяльності.

Поняття про спілкування. Структура спілкування та її компоненти. Функції спілкування. Класифікація видів спілкування, їх характеристика. Засоби спілкування. Загальна характеристика мови та мовлення, їх функції. Фізіологічні механізми мовленнєвої діяльності. Різновиди мовлення. Механізми міжособистісного сприймання. Значення спілкування в професійній діяльності лікаря.

Тема 5. Соціальні групи.

Поняття про групи. Класифікація груп. Міжособистісні стосунки в групах і колективах. Психологічна сумісність і конфлікт у міжособистісних стосунках. Причини виникнення конфліктів. Стилі поведінки у конфліктній ситуації.

Тема 6. Увага. Відчуття та сприймання.

Поняття про увагу як особливу форму психічної активності. Фізіологічна основа уваги. Класифікація видів уваги. Характеристика основних властивостей уваги. Індивідуальні відмінності уваги. Неуважність та її причини. Значення уваги в професійній діяльності лікаря. Загальна характеристика пізнавальних процесів. Поняття про відчуття. Фізіологічна основа відчуттів. Основні властивості відчуттів. Чутливість аналізаторів, пороги чутливості. Класифікація і різновиди відчуттів. Больові відчуття. Індивідуальні відмінності відчуттів, їх діагностика.

Поняття про сприймання. Фізіологічна основа сприймання. Характеристика основних властивостей сприймання. Види сприймання. Поняття про ілюзії та галюцинації. Індивідуальні відмінності сприймання, їх діагностика. Відчуття та сприймання в професійній діяльності лікаря.

Тема 7. Пам'ять.

Поняття про пам'ять. Психологічні теорії пам'яті. Класифікація видів пам'яті та їх взаємозв'язок. Характеристика основних процесів пам'яті. Запам'ятовування та його різновиди. Умови ефективного запам'ятовування. Збереження, умови збереження інформації. Відтворення та його різновиди. Забування та його причини. Індивідуальні відмінності пам'яті, їх діагностика та розвиток. Пам'ять в професійній діяльності лікаря.

Тема 8. Мислення та уява.

Поняття мислення та розуміння його специфіки у порівнянні з безпосереднім чуттєвим відображенням. Соціальна природа мислення. Основні теорії мислення. Психологічна характеристика мислення як процесу вирішення задач. Поняття проблемної ситуації. Розумові операції як основні механізми мислення. Логічні форми мислення. Класифікація видів мислення. Індивідуальні відмінності мислення, їх діагностика та розвиток. Прояв інтелектуальних здібностей у професійній діяльності лікаря.

Поняття про уяву та її своєрідність як пізнавального процесу. Фізіологічна основа уяви. Класифікація видів уяви, їх характеристика. Мрія як особливий вид уяви. Прийоми створення образів уяви. Уява і особистість. Уява в професійній діяльності лікаря.

Тема 9. Емоційно-вольова сфера особистості.

Поняття про емоції та почуття. Психологічні теорії емоцій. Фізіологічні основи емоцій та почуттів. Вираження емоцій та почуттів. Форми переживання емоцій та почуттів. Види емоцій. Види почуттів. Вищі почуття. Основні параметри емоційного процесу. Емоції і здоров'я людини. Врахування емоційного стану пацієнта в процесі лікування. Роль емоційних станів у регуляції поведінки та діяльності людини. Діагностика емоційної сфери особистості.

Поняття про волю. Фізіологічна основа волі. Психологічні теорії волі. Поняття про довільну та мимовільну дію. Проста та складна вольова дія, їх аналіз. Поняття про вольове зусилля та силу волі. Безвілля та його причини. Основні вольові якості особистості, їх формування. Вольові якості лікаря та їх значення в професійній діяльності.

Тема 10. Індивідуально-психологічні відмінності особистості.

Поняття про темперамент, його роль у психічній діяльності та поведінці. Основні властивості темпераменту. Фізіологічні основи темпераменту. Теорії темпераменту. Типи темпераментів, їх психологічна характеристика та діагностика. Врахування особливостей темпераменту пацієнта в професійній діяльності лікаря.

Поняття про характер, його зв'язок із темпераментом. Фізіологічні основи характеру. Структура характеру. Класифікація рис характеру. Типове та індивідуальне в характері. Акцентуації характеру. Формування характеру. Характер та індивідуальність людини. Характер і професійна діяльність лікаря.

Поняття про здібності. Задатки як природні передумови розвитку здібностей. Види здібностей. Рівні розвитку здібностей. Індивідуальні відмінності у здібностях людей, їх діагностика. Зв'язок темпераменту, характеру і здібностей. Здібності в професійній діяльності лікаря.

Змістовий модуль 2. Основи педагогіки.

Тема 11. Загальна характеристика основних категорій педагогіки.

Поняття про педагогіку як науку. Предмет та об'єкт педагогіки. Характеристика основних категорій педагогіки. Основні завдання педагогічної науки. Структура педагогіки. Медична педагогіка. Зв'язок педагогіки з іншими науками. Педагогіка та психологія. Педагогіка та медичні науки. Медична психологія та медична педагогіка. Методологія педагогіки. Методи педагогічного дослідження. Вдосконалення методів педагогічних досліджень в сучасному світі. Втілення досягнень педагогічної науки в медичну практику. Значення педагогіки у професійній діяльності лікаря.

Тема 12. Історія педагогічної науки.

Виникнення науки про виховання. Античний світ: виховання в Стародавній Греції та в Древньому Римі. Педагогіка середньовіччя. Педагогіка епохи Відродження. Ян Амос Коменський як засновник теорії навчання та освіти. Педагогіка в епоху Просвітництва. Педагогіка у XIX ст. Основні ідеї педагогіки XX ст. Внесок зарубіжних лікарів-педагогів XIX-XX ст. у розвиток педагогічної науки. Розвиток вітчизняної педагогіки: просвітницько-педагогічна діяльність лікарів в Україні. Основні тенденції розвитку сучасної педагогіки.

Тема 13. Розвиток особистості в процесі навчання і виховання.

Поняття про розвиток та формування особистості. Рушійні сили розвитку, фактори формування особистості, їх характеристика. Закономірності розвитку особистості. Роль спадковості й середовища у розвитку та формуванні особистості. Роль виховання та навчання у формуванні особистості. Вікові етапи розвитку особистості. Врахування вікових особливостей у навчально-виховному процесі та лікарській діяльності. Аналіз зарубіжних теорій розвитку та формування особистості. Формування особистості лікаря.

Тема 14. Дидактика – теорія освіти та навчання.

Поняття про дидактику, її предмет та функції. Проблеми сучасної дидактики. Головні завдання дидактики. Категорії дидактики, їх ознаки. Характеристика принципів дидактики. Навчання як цілісний і двосторонній процес, його предмет, завдання та функції. Основні методи навчання, їх вибір та класифікація. Види, форми та засоби навчання, їх класифікація. Психолого-педагогічні основи навчально-пізнавальної діяльності. Своєрідність педагогічної діяльності.

Загальна характеристика змісту освіти. Поняття про освіту та самоосвіту. Структура сучасної освіти. Загальна характеристика принципів освіти. Система освіти в Україні. Відображення змісту національної освіти у навчальних планах, програмах та підручниках.

Болонський процес і національна вища школа. Педагогіка вищої школи, її предмет та основні завдання. Сутність та закономірності навчання у вищій школі. Основні методи та форми організації навчання у вищій школі. Принципи організації контролю та оцінки знань студентів. Особливості освіти в різних країнах світу.

Тема 15. Теорія виховання.

Поняття про виховання, його специфіка. Мета виховання. Зв'язок виховання та самовиховання. Структурні елементи виховного процесу. Управління процесом виховання. Основні закономірності та принципи виховання, їх характеристика. Класифікація методів виховання. Умови оптимального вибору та ефективного застосування методів виховання. Форми організації виховного процесу. Характеристика основних напрямів змісту виховання. Основні показники вихованості.

Виховання лікаря. Роль медичної педагогіки у вихованні лікаря. Основні завдання та особливості медико-педагогічної діяльності. Навчально-виховні впливи медико-педагогічної діяльності. Санітарно-педагогічна просвіта. Основні правила поведінки та вимоги до особистості лікаря. Виховання мовленнєвої культури медичного працівника. Мова лікаря як показник особистісної культури та засіб впливу на пацієнта. Педагогіка здоров'я.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	усього	л	пр	сам. р.
Модуль 1. Основи психології. Основи педагогіки				
Змістовий модуль 1. Основи психології.				

1. Предмет, завдання та методи психології.	8	2	2	4
2. Напрями, школи та концепції в психологічній науці.	4	-	-	4
3. Психологія особистості та діяльності.	8	2	2	4
4. Спілкування як специфічний різновид діяльності.	8	2	2	4
5. Соціальні групи.	4	-	-	4
6. Психічні процеси. Пізнавальні психічні процеси. Увага, відчуття, сприймання.	8	2	2	4
7. Пам'ять.	6	-	2	4
8. Мислення та уява.	6	-	2	4
9. Емоційно-вольова сфера особистості.	6	-	2	4
10. Індивідуально-психологічні відмінності особистості.	6	-	2	4
Змістовий модуль 2. Основи педагогіки.				
11. Загальна характеристика основних категорій педагогіки.	8	2	2	4
12. Історія педагогічної науки.	4	-	-	4
13. Розвиток особистості в процесі навчання і виховання.	6	-	2	4
14. Дидактика – теорія освіти та навчання.	4	-	-	4
15. Теорія виховання.	4	-	-	4
Усього	90	10	20	60

5. Теми лекційних занять

№ п.п.	Тема	К-ть годин
1.	Психологія як наука, її предмет, завдання та методи.	2
2.	Поняття про особистість. Особистість та діяльність.	2
3.	Спілкування як специфічний різновид діяльності.	2
4.	Психічні процеси.	2
5.	Загальна характеристика основних категорій педагогіки.	2
	ВСЬОГО:	10

6. Згідно з навчальним планом семінарські заняття не передбачаються.

7. Теми практичних занять

№ п.п.	Тема	К-ть годин
1.	Психологія як наука, її предмет, завдання та методи.	2
2.	Поняття про особистість. Особистість та діяльність	2
3.	Спілкування як специфічний різновид діяльності.	2
4.	Характеристика основних властивостей уваги, відчуттів та сприймання.	2

5.	Поняття і характеристика пам'яті.	2
6.	Поняття і характеристика мислення та уяви.	2
7.	Характеристика емоційно-вольової сфери особистості.	2
8.	Індивідуально-типологічні властивості особистості.	2
9.	Загальна характеристика основних категорій педагогіки.	2
10.	Розвиток особистості в процесі навчання і виховання.	2
	ВСЬОГО:	20

8. Теми лабораторних занять

Згідно з навчальним планом лабораторні заняття не передбачаються.

9. Теми самостійної роботи

№ п.п.	Тема	К-ть годин
1.	Предмет психологічної науки. Історія розвитку психологічної науки. Основні тенденції розвитку психологічних явищ і знань у сучасному світі.	4
2.	Розвиток психіки і свідомості.	4
3.	Основні напрямки в психології. Структуралізм, функціоналізм. Біхевіоризм. Когнітивна психологія. Гештальтпсихологія. Психоаналітичний підхід. Гуманістична психологія. Психологія вчинку. Діяльнісний підхід.	4
4.	Характеристика методів психологічних досліджень.	4
5.	Психологія особистості в психології. Психологічні теорії особистості в зарубіжній (В. Джемса, З. Фрейда, К. Г. Юнга, А. Адлера, Е. Фромма, Е. Еріксона, К. Роджерса, Г. Олпорта, А. Маслоу) та вітчизняній (культурно- історична теорія особистості Л. С. Виготського, теорія особистості С. Л. Рубінштейна, діяльнісна теорія особистості О. М. Леонтьєва, теорія особистості Б. Г. Ананьєва, концепція особистості Г. С. Костюка, концепція С.Д. Максименка) психологічній науці.	4
6.	Діяльність та її різновиди.	4
7.	Спілкування як специфічний різновид діяльності.	4
8.	Соціальні групи.	4
9.	Фізіологічні механізми пізнавальних та емоційно-вольових психічних процесів, темпераменту, характеру.	2
10.	Психологічні теорії пам'яті (асоціативна, діяльнісна, фізіологічна та біохімічна), мислення (теорії І. М. Сеченова, Л. С. Виготського, С. Л. Рубінштейна, П. Я. Гальперіна, Г. С. Костюка) та емоцій (теорії Ч. Дарвіна, Джеймса-Ланге, Кеннона-Барда та ін.)	4
11.	Історія педагогічної науки. Актуальні ідеї сучасної освіти в Україні.	4
12.	Розвиток особистості в процесі виховання і навчання. Психологічна характеристика вікових етапів розвитку особистості.	4

13.	Своєрідність педагогічної діяльності в процесі виховання та навчання різних вікових груп.	4
14.	Структура освіти. Педагогіка вищої школи як галузь сучасної загальної освіти.	2
16.	Освіта в інших країнах світу.	4
17.	Характеристика напрямків виховного процесу (розумове, моральне, трудове, естетичне, фізичне, родинне виховання).	4
18.	Культура мови і мовлення як психолого-педагогічна проблема (словниковий запас, шляхи оволодіння культурою мови, самовираження особистості в мові, виховання мовленнєвої культури лікаря).	2
	ВСЬОГО:	60

10. Індивідуальні завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (далі - ІНДЗ) є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських, практичних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Вид ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських, практичних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Види ІНДЗ - підготовка повідомлення або написання повідомлення-відповіді (на основі опрацювання першоджерел) на запропоновані запитання чи завдання:

Тематика рефератів та доповідей за переліком:

1. Психологія як наука та науково-практичний комплекс.
2. Принципи та категорії психологічної науки.
3. Психологічна наука і суспільна практика.
4. Роль психології в сучасному суспільстві.
5. Міждисциплінарні зв'язки психологічної науки.
6. Проблема несвідомого в психологічній науці.
7. Відмінність психіки людини від психіки тварини.
8. Напрямки зарубіжної психології.
9. Етапи розвитку психологічної думки.
10. Психодіагностика як галузь психологічної науки.
11. Спостереження та особливості його застосування лікарем.
12. Експеримент та його можливості при вивченні психічних особливостей хворого.
13. Використання в медичній практиці психокорекційних та психотерапевтичних методів.
14. Психологія лікувальної практики.
15. Професійна діяльність лікаря: психологічна характеристика.
16. Загальна характеристика проблеми вивчення мотиваційної сфери особистості.
17. Спілкування і розвиток особистості.
18. Конфлікти в спілкуванні лікаря з хворим.
19. Стили спілкування.
20. Спілкування як базова категорія в психології.

21. Мовлення як засіб спілкування лікаря з хворим.
22. Використання засобів мови в професійній діяльності лікаря.
23. Сенсорно-перцептивна організація людини.
24. Проблема психологічної типології особистості.
25. Інтелект: основні підходи до розуміння.
26. Будова тіла і особливості психіки.
27. Психологічні теорії пам'яті.
28. Психологічні теорії волі.
29. Емоції та пізнавальні процеси.
30. Вольові здібності людини та їх формування.
31. Розлади мислення та мовлення.
32. Роль темпераменту в психічному розвитку людини та в діяльності лікаря.
33. Роль здібностей у професійному формуванні особистості лікаря.
34. Прояв інтелектуальних здібностей у професійній діяльності лікаря.
35. Формування характеру людини.
36. Психологічні риси характеру та їх вплив на здоров'я людини.
37. Характер у професійній діяльності лікаря.
38. Самовиховання волі майбутніх лікарів.
39. Вольові якості лікаря та їх значення у професійній діяльності.
40. Причини емоційної нестійкості лікарів.
41. Стрес. Стрес фізіологічний і психологічний.
42. Проблеми соціального та біологічного в психічному розвитку індивіда.
43. Емоційні стани, їх роль у регуляції поведінки і діяльності.
44. Психолінгвістична модель мовлення.
45. Лінгвістична психотерапія та її застосування в практичній діяльності лікаря.
46. Психіка і біогенні ритми організму.
47. Вплив психічних станів на здоров'я та самопочуття людини.
48. Проблема періодизації розвитку особистості в сучасній психології.
49. Психологія характерологічних відхилень та їх вплив на здоров'я людини.
50. Природа екстрасенсорного сприймання.
51. Творча уява як відображення психологічного стану особистості.
52. Психологія мислення та проблема штучного інтелекту.
53. Почуття як своєрідне відображення об'єктивної дійсності.
54. Дослідження виразу почуттів в поведінці та фізіологічних функціях.
55. Гуманістична спрямованість пошуків сучасної світової психології.
56. Значення виховання, освіти, навчання в розвитку суспільства і в житті окремої людини.
57. Виховання і самовиховання як основний фактор розвитку особистості людини.
58. Педагогічні проблеми у вихованні різних вікових груп.
59. Вікові обмеження і психолого-педагогічні шляхи їх подолання.
60. Гармонія і дисгармонія у розвитку особистості.
61. Виховання свідомості, переконань, сильної волі і позитивних почуттів з погляду вічних моральних і естетичних цінностей.
62. Значення знань, наукової інформації у розумовому розвитку людини.
63. Місце і значення екологічної освіти у розумовому розвитку людини.
64. Езотеричне і екзотеричне у розвитку людини.
65. Культура мови і мовлення як педагогічна проблема.
66. Спілкування у процесі виховання, навчання, освіти.
67. Виховання сили волі, вдосконалення інтелекту і використання інтуїції – шлях до довголіття.
68. Форми і методи естетичного виховання.
69. Педагогічний пошук сенсу життя.
70. Традиційні й нові методи лікування і використання їх у процесі виховання.

71. Педагогічні аспекти йоги.
72. Психотренінг і біоенергетичні методи виховання.
73. Процес навчання як складна керована система.
74. Сучасні концепції змісту навчання.
75. Педагогічні погляди, методичні розробки видатних вчених та педагогів вищої школи.
76. Виховання лікарів в умовах вузівської підготовки.
77. Система вищої освіти за кордоном.
78. Психодіагностичні методи у сфері освіти.
79. Безперервна система освіти.
80. Формування творчої особистості фахівця.
81. Сучасні методи і форми навчання.
82. Програмоване навчання.
83. Психолого-дидактичні основи проблемного навчання.
84. Технічні засоби навчання та їх дидактичні можливості.
85. Критерії ефективності вузівської лекції.
86. Активізація пізнавальної діяльності студентів у процесі навчання.
87. Психодіагностичні методи у сфері освіти.
88. Емоційна атмосфера на заняттях.
89. Застосування ділових ігор, методичні основи їх розробки.
90. Стан емоційної напруженості людини в навчальній діяльності.
91. Педагогічне спілкування.
92. Педагогічний тренінг.
93. Формування особистості вченого.
94. Індивідуалізація навчання.
95. Діагностика властивостей темпераменту та урахування їх у виховній роботі.
96. Самовиховання особистості.
97. Методи дослідження особистості.
98. Формування культури майбутнього фахівця.
99. Оптимальне поєднання заохочень і покарань у виховній роботі.
100. Елементи етнопедагогіки в фольклорі українського та інших народів.

11. Методи навчання

У процесі викладання дисципліни «Основи психології. Основи педагогіки» застосовуються наступні методи навчання:

- усне обговорення питань теми із залученням більшості студентів групи;
- розв'язування ситуаційних завдань;
- робота в групах;
- аналіз кейсів;
- дискусії з проблемних ситуацій;
- реферативні виступи;
- тестування в письмовій формі;
- виконання письмових завдань тощо.

12. Методи та форми контролю, розподіл балів, які отримують студенти, оцінювання

Методами контролю є: усний, письмовий, програмований, підсумковий контроль.

Формою підсумкового контролю успішності навчання з дисципліни є **диференційований залік**.

Диференційований залік з дисципліни «Основи психології. Основи педагогіки» – це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентами навчального матеріалу виключно на підставі результатів поточного навчання та виконання завдань самостійної роботи і, відповідно до навчального плану, не передбачає окремого навчального заняття для приймання заліку. На останньому тематичному навчальному занятті, після закінчення обговорення теми заняття викладач навчальної групи оголошує суму балів студента за результатами поточного контролю і за виконання індивідуального завдання.

Оцінка з дисципліни визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності у балах, що виставляються на кожному практичному занятті за відповідною темою і кількістю балів за виконання індивідуального завдання.

Самостійну роботу студентів оцінюють під час поточного контролю на практичному занятті.

Номер модуля кількість навчальних годин/кількість кредитів ECTS	Кількість змістових модулів, їх номери	Кількість оцінюваних практичних занять	Конвертація у бали традиційних оцінок					Мінімальна кількість балів з дисципліни*
			Традиційні оцінки				Бали за виконання індивідуального завдання	
			"5"	"4"	"3"	"2"		
Модуль 1 90\3.0	2	10	19	15	11	0	10	111

Вага кожної теми у межах курсу в балах має бути однаковою.

Форми оцінювання поточної навчальної діяльності мають бути стандартизованими і включати контроль теоретичної та практичної підготовки.

Підсумковий бал за поточну діяльність визнається як арифметична сума балів за кожне заняття.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну діяльність під час вивчення дисципліни, вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «5», на кількість тем у модулі.

Мінімальна кількість балів з дисципліни, яку повинен набрати студент при її вивченні для отримання диференційованого заліку становить 111 балів.

Оцінювання самостійної роботи студентів

Самостійна робота студентів (доповідь написаного реферату, презентація тощо), яка передбачена темою заняття поряд із аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті.

ЗАГАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Поточна успішність – 200 б. Тем практичних занять - 10	Сума	Підсумковий контроль
Змістовий модуль 1 – 8 теми 1 тема – 19 балів		
Змістовий модуль 9 – 10 теми		

1 тема – 19 балів		
Самостійна (індивідуальна) робота – 10 балів		
ВСЬОГО: 190+10 балів	200	Диф.залік

ШКАЛА ECTS

Успішність навчання студентів визначається за шкалою ECTS, яка є 7-бальною. 5-бальна нормована для успішних студентів

Оцінка за національною шкалою	Границі оцінок ECTS	Оцінка ECTS	Описання
Відмінно	170-200	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
Добре	155 -169	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
	140 - 154	C	Добре (в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
Задовільно	125 - 139	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
	111 - 124	E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
Незадовільно	60 - 110	Fx	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
	1 - 59	F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

13. Методичне забезпечення

1. Рекомендована література.
2. Мультимедійний лекційний матеріал.
3. **Перелік питань та завдань для поточного і проміжного контролю знань з дисципліни:**

1. Предмет, завдання та основні етапи розвитку психології. Основні тенденції розвитку сучасної психології.
2. Поняття про психіку, її функції та основні форми прояву.
3. Виникнення та розвиток психіки. Рефлекторна природа психіки.
4. Психіка та свідомість. Історичний розвиток людської свідомості.
5. Структура свідомості. Поняття про несвідоме.
6. Характеристика основних галузей психологічних знань. Медична психологія.
7. Зв'язок психології з іншими науками. Психологія та педагогіка. Психологія та медичні дисципліни.
8. Основні напрямки, школи та концепції психологічної науки.
9. Значення психологічних знань в практичній діяльності лікаря.

10. Методи психологічних досліджень, їх класифікація. Головні вимоги до методів психології.
11. Спостереження та особливості його застосування лікарем.
12. Експеримент та його можливості при вивченні психічних особливостей хворого.
13. Використання в медичній практиці психокорекційних та психотерапевтичних методів.
14. Особистість, її психологічна структура.
15. Сучасні психологічні теорії особистості.
16. Біологічне та соціальне в особистості. Співвідношення понять “людина”, “індивід”, “особистість” та “індивідуальність”.
17. Активність особистості та її джерела.
18. Спрямованість особистості, характеристика її компонентів.
19. Потреби, види потреб. Мотиви види мотивів.
20. Свідомість та “Я” – образ людини. Самооцінка. Рівень домагань особистості.
21. Основні фактори та умови формування особистості. Формування особистості лікаря.
22. Діяльність, її структура та види.
23. Знання, вміння, навички, звички.
24. Професійна діяльність лікаря: психологічна характеристика.
25. Спілкування, його функції та види. Значення спілкування в професійній діяльності лікаря.
26. Засоби спілкування. Мова. Функції та види мовленнєвої діяльності.
27. Механізми міжособистісного сприймання.
28. Поняття про групи. Класифікація груп. Міжособистісні стосунки в групах і колективах.
29. Психологічна сумісність і конфлікт у міжособистісних стосунках. Причини виникнення конфліктів. Стилі поведінки у конфліктній ситуації.
30. Фізіологічні механізми пізнавальних та емоційно-вольових психічних процесів.
31. Загальна характеристика пізнавальних психічних процесів.
32. Увага, види уваги, їх характеристика.
33. Властивості уваги.
34. Поняття про відчуття. Основні властивості відчуттів.
35. Чутливість аналізаторів, пороги чутливості.
36. Класифікація видів відчуттів. Больові відчуття.
37. Індивідуальні особливості відчуттів.
38. Поняття про сприймання. Відчуття та сприймання.
39. Характеристика основних властивостей сприймання.
40. Види сприймання.
41. Поняття про ілюзії та галюцинації.
42. Індивідуальні відмінності сприймання, їх діагностика.
43. Відчуття та сприймання в професійній діяльності лікаря.
44. Психологічні теорії пам’яті, мислення та емоцій.
45. Поняття про пам’ять. Характеристика основних процесів пам’яті.
46. Класифікація видів пам’яті та їх взаємозв’язок.
47. Смыслові і механічне запам’ятовування та їх місце і роль у засвоєнні знань.
48. Відтворення, його види і роль у процесах засвоєння та збереження знань.
49. Умови ефективного запам’ятовування, збереження і відтворення інформації.
50. Забування, його причини і способи боротьби з ним.
51. Асоціація, її види.
52. Індивідуальні відмінності пам’яті.
53. Пам’ять в професійній діяльності лікаря.
54. Мислення як вища форма пізнавальної діяльності людини. Розуміння його специфіки у порівнянні з безпосереднім чуттєвим відображенням.
55. Розумові операції як основні механізми мислення, їх характеристика.
56. Класифікація видів мислення.

57. Логічні форми мислення.
58. Індивідуальні відмінності мислення. Прояв інтелектуальних здібностей у професійній діяльності лікаря.
59. Зв'язок мислення та мовлення.
60. Інтелект: основні підходи до розуміння.
61. Поняття про уяву та її своєрідність як пізнавального процесу.
62. Класифікація видів уяви, їх характеристика. Мрія як особливий вид уяви.
63. Прийоми створення образів уяви.
64. Уява і особистість. Уява в професійній діяльності лікаря.
65. Загальна характеристика емоційно-вольової сфери. Поняття про емоції та почуття.
66. Вираження емоцій та почуттів. Форми переживання емоцій та почуттів.
67. Стрес. Стрес фізіологічний і психологічний.
68. Види емоцій. Види почуттів. Вищі почуття.
69. Основні параметри емоційного процесу.
70. Емоції і здоров'я людини. Роль емоційних станів у регуляції поведінки та діяльності людини.
71. Поняття про волю. Психологічні теорії волі.
72. Проста та складна вольова. Структура і механізми складної вольової дії.
73. Поняття про вольове зусилля та силу волі. Безвілля та його причини.
74. Основні вольові якості особистості, їх формування. Вольові якості лікаря та їх значення в професійній діяльності.
75. Поняття про темперамент, його роль у психічному розвитку людини та в діяльності лікаря..
76. Основні властивості темпераменту. Фізіологічні основи темпераменту.
77. Теорії темпераменту.
78. Типи темпераментів, їх психологічна характеристика та діагностика.
79. Поняття про характер, його зв'язок із темпераментом. Фізіологічні основи характеру.
80. Структура характеру. Класифікація рис характеру.
81. Типове та індивідуальне в характері. Акцентуації характеру.
82. Формування характеру. Характер та індивідуальність людини. Характер і професійна діяльність лікаря.
83. Поняття про здібності. Здібності в професійній діяльності лікаря.
84. Задатки як природні передумови розвитку здібностей.
85. Види здібностей, їх характеристика.
86. Рівні розвитку здібностей.
87. Поняття про педагогіку як науку. Предмет та об'єкт педагогіки.
88. Основні етапи розвитку педагогічної думки.
89. Афіньська та спартанська системи виховання.
90. Педагогічні погляди Демокріта, Сократа, Платона та Арістотеля.
91. Характерні риси виховання та навчання в період середньовіччя.
92. Особливості виховання та навчання в епоху Відродження.
93. Я.А.Коменський як засновник теорії освіти.
94. Педагогіка епохи Просвітництва.
95. Педагогіка у XIX - поч. XX ст. (Г.С.Сковорода, К.Д.Ушинський, А.С.Макаренко, В.О.Сухомлинський)
96. Освітні проблеми національного відродження в Україні.
97. Основні завдання педагогічної науки. Тенденції розвитку сучасної педагогіки.
98. Структура сучасної педагогіки. Медична педагогіка. Значення педагогіки у професійній діяльності лікаря.
99. Зв'язок педагогіки з іншими науками. Педагогіка та медичні науки.
100. Загальна характеристика основних категорій педагогіки.
101. Методи науково-педагогічних досліджень.

102. Виникнення науки про виховання. Розвиток вітчизняної педагогіки: просвітницько-педагогічна діяльність лікарів в Україні.
103. Поняття про розвиток та формування особистості.
104. Вікові етапи розвитку особистості.
105. Рушійні сили розвитку, фактори формування особистості, їх характеристика.
106. Закономірності розвитку особистості. Показники фізичної та соціальної зрілості.
107. Роль спадковості й середовища у розвитку та формуванні особистості.
108. Роль виховання та навчання у формуванні особистості.
109. Формування творчої особистості фахівця-лікаря.
110. Поняття про дидактику, її предмет та функції.
111. Проблеми сучасної дидактики. Головні завдання дидактики.
112. Категорії дидактики, їх ознаки.
113. Характеристика принципів дидактики.
114. Навчання як цілісний і двосторонній процес, його предмет, завдання та функції.
115. Основні методи навчання, їх вибір та класифікація.
116. Види, форми та засоби навчання, їх класифікація.
117. Психолого-педагогічні основи навчально-пізнавальної діяльності.
118. Загальна характеристика змісту освіти. Поняття про освіту та самоосвіту.
119. Структура сучасної освіти.
120. Загальна характеристика принципів освіти.
121. Педагогіка вищої школи, її предмет та основні завдання. Сутність та закономірності навчання у вищій школі.
122. Основні методи та форми організації навчання у вищій школі.
123. Принципи організації контролю та оцінки знань студентів.
124. Виховання лікарів в умовах вузівської підготовки.
125. Поняття про виховання, його специфіка. Мета виховання.
126. Зв'язок виховання та самовиховання.
127. Структурні елементи виховного процесу. Управління процесом виховання.
128. Основні закономірності та принципи виховання, їх характеристика.
129. Класифікація методів виховання.
130. Умови оптимального вибору та ефективного застосування методів виховання.
131. Форми організації виховного процесу.
132. Характеристика основних напрямів змісту виховання.
133. Роль медичної педагогіки у вихованні лікаря. Основні завдання та особливості медико-педагогічної діяльності.
134. Мова лікаря як показник особистісної культури та засіб впливу на пацієнта.
135. Формування психолого-педагогічної культури майбутнього фахівця-лікаря.

14. Рекомендована література

Основна:

1. Варій М. Й. Загальна психологія. Навчальний посібник / 2-ге видан., випр. і доп. - К.: «Центр учбової літератури», 2021.- 968 с.
2. Дуткевич Т. Загальна психологія. - К.: Центр навчальної літератури, 2021. – 388 с.
3. Загальна педагогіка. Лекції: навч.-метод. посібник для здобув. вищ. освіти першого (бакалаврського) рівня та освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра / уклад.: О. Бабакіна та ін.; Коштовний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради. – Харків, 2022. – 317 с.
4. Задорожна-Княгницька Л. В. Загальні основи педагогіки: навч. посіб. для здоб. вищої освіти за освітнім ступенем «Бакалавр» спец. 013 «Початкова освіта» / Л. В. Задорожна-Княгницька, І. Б. Тимофєєва. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. – 192 с.
5. Москалець В. П. Загальна психологія: підручник. – К. Ліра-К., 2020. – 564 с.

6. Основи психології: теорія і практика. Навчальний посібник/ О.О.Лазуренко, М.М.Матяш, Н.А.Тертична. – К., 2019. - 324с.
7. Столяренко О.Б. Психологія особистості: навчальний посібник. Київ.: Центр учбової літератури, 2021. 280 с.
8. Супрун М. О. Педагогіка: Підручник для духовних і світських закладів освіти / М. О. Супрун. – К.: КДА, 2018. — 400 с.

Додаткова:

1. Вольнова Л.М. Загальна психологія. Методичні рекомендації для самостійної та індивідуальної роботи студентів. – К.: НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2015. – 95 с.
2. Загальна психологія: теорія та практикум. Навчальний посібник/ Ільїна Н., Мисник С. – К.: Університетська книга. – 2017. - 352с.
3. Історія психології: навч. посібник/ автор Н.А.Тертична. – К.: Книга-плюс, 2018. – 352 с.
4. Максименко С.Д., Євтух М.Б., Коваленко В.В., Цехмістер Я.В., Лазуренко О.О. Психологія та педагогіка. /За ред. С.Д. Максименка. – Київ, 2013.
5. Основи загальної і медичної психології, психічного здоров'я та міжособового спілкування/ О. Шевченко, И. Губенко, О. Карнацкая. К.: Медицина. – 2018. – 312с.

15. Інформаційне забезпечення:

1. <http://pidruchniki.com/>
2. Наукова бібліотека ім. М. Максимовича www.library.univ.kiev.ua
3. Наукова бібліотека Національного університету «Києво-Могилянська академія» <http://www.ukma.kiev.ua/ukmalib>
4. Національна бібліотека України <http://www.nbuv.gov.ua/>
5. Національна Парламентська бібліотека України <http://www.nplu.kiev.ua/>